

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

ІДІОМАТИКА СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНИХ ФІЛЬМІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТИ

Виконав здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи 6ФП
спеціальності 035 «Філологія»
освітньо-професійної програми
«Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»
Маланчій Т.О.

Керівник: к. пед. н., доцент Байша К.М.

Хмельницький – 2025 р.

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов

Освітній рівень другий (магістерський)

Спеціальність 035 «Філологія»

Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська»

Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

к. філол. н., доцент

Аеліта ЛЕБЕДСВА

« ____ » _____ 2025 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Маланчій Тетяні Олегівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Ідіоматика сучасних англомовних дитячих художніх фільмів: порівняльний та перекладацький аспекти.

керівник роботи Байша Кіра Миколаївна, к. пед. н., доцент,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затвержені наказами закладу вищої освіти від 14.01.2025 № 21-с та 16.09.2025 № 426-с.

2. Строк подання здобувачем роботи 19.12.2025

3. Вихідні дані до роботи: Об'єкт дослідження - ідіоматика сучасних англомовних дитячих художніх фільмів. Предмет дослідження - особливості функціонування, перекладу та відтворення ідіом у сучасних англомовних дитячих художніх фільмах українською мовою.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1. Теоретичні засади дослідження ідіоматики в дитячому аудіовізуальному дискурсі.

2. Перекладацький аспект ідіоматики дитячих фільмів.

3. Порівняльний аналіз оригінальних ідіом та їх відтворення у перекладах.

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу (з точним зазначенням джерел оригінального та перекладних текстів)

5 таблиць, 1 рисунок, 2 Додатки

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видано	завдання прийнято
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Кіра БАЙША, к. пед. н., доцент</i>	27.01.2025	19.11.2025
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Кіра БАЙША, к. пед. н., доцент</i>	27.01.2025	26.11.2025

7. Дата видачі завдання 27.01.2025

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Збір та опрацювання матеріалів для формування теми дань дослідження	27.01.25 – 09.02.25	<i>виконано</i>
2.	Складання і затвердження плану роботи. Визначення логічної бази та методів дослідження	10.02.24 – 23.02.25	<i>виконано</i>
3.	Робота над I розділом кваліфікаційної роботи, латизація теоретичних джерел	16.09.25 – 15.10.25	<i>виконано</i>
4.	Робота над II розділом кваліфікаційної роботи. Збір чного (ілюстр.) матеріалу	16.10.25 – 31.05.25	<i>виконано</i>
5.	Робота над III розділом кваліфікаційної роботи	01.11.25 – 15.11.25	<i>виконано</i>
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	16.11.25 – 19.11.25	<i>виконано</i>
7.	Оформлення роботи	20.11.25 – 26.11.25	<i>виконано</i>
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та ання подання	27.11.25 – 03.12.25	<i>виконано</i>
9.	Надання роботи на рецензування	04.12.25 – 08.12.25	<i>виконано</i>
10.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	09.12.25	<i>виконано</i>
11.	Захист роботи в ЕК	22.12.25	

Здобувач _____ Тетяна МАЛАНЧІЙ
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Керівник роботи _____ Кіра БАЙША
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІДІОМАТИКИ В ДИТЯЧОМУ АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ДИСКУРСІ.....	7
1.1. Поняття ідіоми в сучасній лінгвістиці: типологія та функції	7
1.2. Особливості англомовного дитячого художнього фільму як джерела ідіоматичних одиниць	18
1.3. Когнітивні та прагматичні характеристики ідіом у дитячих фільмах	31
Висновки з розділу 1	36
РОЗДІЛ 2. ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ ІДІОМАТИКИ ДИТЯЧИХ ФІЛЬМІВ.....	38
2.1. Основні стратегії перекладу ідіом: доместикація, екзотизація, калькування тощо	38
2.2. Проблеми перекладу ідіом у фільмах для дітей: культурна адаптація, вікова адекватність, збереження гумору	44
2.3. Аналіз перекладів ідіом з англійської на українську в сучасних дитячих мультфільмах (на прикладі фільмів «Shrek», «Zootopia», «Frozen»).....	53
Висновки з розділу 2	63
РОЗДІЛ 3. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОРИГІНАЛЬНИХ ІДІОМ ТА ЇХ ВІДТВОРЕННЯ У ПЕРЕКЛАДАХ	64
3.1. Кількісний аналіз частотності ідіом у вибраних фільмах	64
3.2. Якісний аналіз перекладацьких рішень: збереження, трансформація, опущення	69
3.3. Роль ідіом у формуванні емоційного впливу та гумористичного ефекту на дитячу аудиторію.....	75
Висновки з розділу 3	79
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83
ДОДАТКИ.....	93
RESUME	99

ВСТУП

Актуальність теми:

У сучасному мовознавстві та перекладознавстві зростає інтерес до вивчення ідіоматики як одного з найскладніших і водночас найвиразніших пластів мови.

Ідіоми, фразеологізми та стійкі словосполучення відображають специфіку національного мислення, систему культурних кодів і цінностей, що зумовлює особливу роль цього мовного шару у процесі міжкультурної комунікації. В англomовних дитячих художніх фільмах ідіоматика виконує не лише естетичну, але й когнітивну функцію: через неї молоді глядачі засвоюють соціальні норми, мовні моделі та культурні реалії. Це робить дослідження ідіом у такому жанрі особливо актуальним у контексті сучасної глобалізованої культури, де англійська мова виступає основним засобом міжнародного спілкування.

У межах дитячого кінематографа ідіоматика має ще одну суттєву особливість — адаптацію до вікових характеристик аудиторії. Автори сценаріїв часто використовують ідіоматичні вирази у спрощеному або образному вигляді, щоб передати гумор, емоційний стан персонажів чи моральний підтекст ситуацій. Водночас такі елементи мови зберігають свою культурну специфіку, що створює виклик для перекладачів, адже буквальний переклад часто не передає потрібного смислу чи емоційного забарвлення. Саме тому аналіз ідіоматики сучасних англomовних дитячих фільмів із позицій порівняльного та перекладацького аспектів дозволяє глибше зрозуміти механізми відтворення культурно маркованих одиниць у міжмовній комунікації. У дитячих мультфільмах вона сприяє розвитку мовної чутливості у молодих глядачів, стимулює мислення, допомагає сприймати мову як живе явище, а не механічну систему.

У цьому контексті дослідження ідіом стає частиною більш широкого процесу формування мовної компетенції, адже діти, дивлячись фільми, часто інтуїтивно засвоюють сталі вислови, які згодом входять у їхній активний

словник. Для українських школярів і студентів, що вивчають англійську мову, саме дитячі фільми стають доступним і дієвим засобом ознайомлення з природним мовленням носіїв, зокрема з фразеологічними одиницями, що вживаються у щоденному спілкуванні.

Переклад таких ідіом потребує не лише знань мовних структур, але й розуміння культурного контексту, традицій, історичних алюзій та особливостей гумору. Звідси постає потреба у створенні адекватних перекладацьких стратегій, здатних забезпечити баланс між змістовою точністю та збереженням стилістичної виразності.

Ідіоми часто мають метафоричну або символічну природу, тому перекладач мусить шукати рівнозначні відповідники в українській мові, які зберігали б емоційний тон та художню інтенцію. Дослідження цього процесу сприяє не лише вдосконаленню теорії перекладу, але й практиці аудіовізуальної адаптації, зокрема дубляжу та субтитрування.

У дитячих фільмах все частіше зустрічаються алюзії на класичні твори, популярні меми, рекламні слогани чи пісенні цитати, що також мають ідіоматичний характер. Такі одиниці не лише створюють додаткові труднощі для перекладу, але й відкривають перспективи для вивчення міжкультурних взаємовпливів у медіапросторі. Аналіз порівняльного аспекту ідіоматики дозволяє простежити, як різні культури відображають спільні людські переживання через мовні образи та яким чином відбувається їх адаптація у перекладах для дітей.

Об'єкт дослідження: ідіоматика сучасних англомовних дитячих художніх фільмів.

Предмет дослідження: особливості функціонування, перекладу та відтворення ідіом у сучасних англомовних дитячих художніх фільмах українською мовою.

Мета дослідження: проаналізувати ідіоматику сучасних англомовних дитячих художніх фільмів та визначити ефективні стратегії її перекладу українською мовою.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати наукові підходи до визначення поняття «ідіоматика» у сучасній лінгвістиці.
2. Дослідити структурно-семантичні особливості ідіом у англомовних дитячих художніх фільмах.
3. Визначити функції ідіом у формуванні мовного та культурного простору дитячого кінодискурсу.
4. Розглянути основні труднощі перекладу англомовних ідіом українською мовою.
5. Порівняти способи перекладацького відтворення ідіом у різних версіях дубляжу дитячих фільмів.
6. Узагальнити результати дослідження та запропонувати ефективні стратегії перекладу ідіоматики дитячих англомовних фільмів.

Теоретичне значення: дослідження поглиблює розуміння природи ідіоматики як мовного та культурного феномена в англомовному дитячому кінодискурсі. Розкрито закономірності функціонування ідіом у художньому тексті та їхній вплив на формування комунікативної виразності. Результати можуть бути використані для подальшого розвитку теорії фразеології та перекладознавства.

Практичне значення: отримані висновки можуть бути застосовані у практиці перекладу дитячих фільмів, підготовці фахівців із перекладу, а також у навчанні англійської мови як іноземної. Матеріали роботи можуть стати основою для створення методичних рекомендацій з відтворення ідіом у аудіовізуальному перекладі. Дослідження також може бути корисним викладачам і студентам-філологам при аналізі англомовного кінодискурсу.

Наукова новизна: полягає у комплексному підході до аналізу ідіоматики сучасних англомовних дитячих художніх фільмів у поєднанні лінгвістичного та перекладацького аспектів. Уперше систематизовано типи ідіом, характерні для дитячого кіномовлення, та описано специфіку їх перекладацьких трансформацій. Отримані результати розширюють уявлення

про механізми адаптації фразеологічних одиниць у процесі міжмовної комунікації.

Структура роботи: робота складається з трьох розділів, дев'яти підрозділів, висновків, додатків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 91 сторінка.